

Slovníček - seminář o vnitřním uzdravení

Některé termíny, které používá Leanne Payneová a její tým

Ambivalence

Toto slovo popisuje společně se vyskytující protichůdné postoje a emoce jednoho člověka vůči druhému, jako jsou láska a nenávisť, vztek a něha, nebo také rychlý přesun emoce na někoho jiného.

(pojem zahrnuje ambivalenci vůči stejnému i opačnému pohlaví)

„Stávání se“ (zrání)

Kvůli oddělení od Boha nemůže žádný člověk realizovat své „skutečné“ bytí, které mu daroval Bůh. Proto žije v nepravdě, což také vždy znamená v „neskutečnosti“, „ne – realitě“; v oddělení od svého skutečného bytí, odcizený sám sobě. Proto se musí „stát“ a dále zrát v pravdě svého vlastního lidského bytí tak, jak ho Bůh stvořil. Jinými slovy, musí se stát osobností, musí objevit a uskutečnit obraz, který Bůh pro něho určil.

Tento proces se uskutečňuje, když se člověk odvrací od starého, falešného já a obrací se k Bohu, tzn., když žije v Boží přítomnosti.

Pokřivení

Tímto pojmem označuje Leanne Payneová postavení člověka bez Boha, který je nasměrován sám do sebe. Obrací se (je skloněn) k ostatnímu stvoření, v němž hledá svoji identitu, místo aby stál přímo před Bohem. Také Augustin a Luther mluvili o padlém člověku jako o člověku nasměrovaném do sebe. Jeho opakem je člověk vzpřímený, který odhlíží od sebe sama směrem ven a v uctívání a poslušnosti se cele orientuje na Boha.

Spoluzávislost

Když se vnitřně nesvobodná osoba nechává zaplést do slabostí a závislostí druhých nebo zatahuje jiné lidi do svých slabostí a závislostí.

Popření

Je častý obranný mechanismus, který má chránit před další bolestí. Snaha oddělit se od reality (často nevědomé odmítnutí vidět realitu a vyrovnat se s ní). Dotyčný jedinec potlačuje své zraněné emoce (hněv, nenávisť, vztek) a popírá jejich existenci.

Chorobné sebezpytování

Stálé analyzování života místo jeho prožívání. Přemýšlení o životě místo žití samotného. Znamená to, že člověk upřednostňuje racionalitu a poznání a cení si je více než intuici a intuitivní způsoby získání moudrosti.

Gnosticismus (Řecky : gnosis = poznání)

Gnostici byli původně členy církve, kterou opustili, protože se považovali za intelektuály, mající zvláštní poznání. Jejich učení je směs různých filozofií a náboženství. Hlavní důraz kladli na esoterické poznání (řecky *gnosis*) Božského skrze zjevení, které je vyhrazeno vyvoleným. Hmotu považovali za dílo ďáblovo; věřící se musí od ní oddělit. Přísně rozlišovali mezi duchovním (čistým) a hmotným (nečistým); stvoření neviděli jako dobré dílo Boží a proto také popírali realitu vtělení. V praxi to často vedlo k ospravedlňování nemorálního chování, protože žádné skutky těla nemohly znečistit ducha.

Obrazný jazyk

Obrazy (symboly) obecně, mj. tak, jak se používají v literatuře.

Pravé bytí – jsoucnost (Is-ness)

Podstata, skutečné bytí stvoření, to, co je pevné, existenciální pravda a bytí. Oslava nikoli toho "co" stvoření je, ale toho, „že“ stvoření je (od slova být).

Inkarnační (vtělená) realita – inkarnační charakter reality

Skutečná přítomnost Boha v nás (Kristus v nás, naděje slávy). Pro veškerou, Bohem stvořenou skutečnost je základním principem, že Boží nejvlastnější vyjádření je v tom, že se stal člověkem (inkarnace). Pojem na jedné straně vyjadřuje skutečnost, že Bůh vždy jedná konkrétně, tedy ověřitelně a zasahuje do skutečnosti světa a lidských dějin. Dále je tím také vyjádřeno, že celé stvoření je Bohem prostoupeno a používáno; duchovní procesy například nehrají roli jen v duchovní, ale také i v materiální oblasti. Proto Bůh používá také hmotné věci v procesu uzdravení jako prostředek svého požehnání (voda).

Misogynie

Nenávist k ženě nebo pohrdání ženou (v širším smyslu: nenávist ke všemu ženskému, femininnímu).

Misandrie

Nenávist k muži nebo pohrdání mužem (v širším smyslu: nenávist ke všemu mužskému, maskulinnímu).

Moderní člověk

Člověk ovlivněný ateistickým materialismem, v zajetí stálé aktivity a přemýšlení o životě místo jeho prožívání. Zcela oddělený od neviditelné Reality, objektivní Pravdy upadl do gnostického subjektivismu. Člověk a jeho mínění se stali mírou a určující silou jeho konání a hodnot.

Narcistický

Vnitřně nejistý, sebestředný člověk. Zaměstnává se pouze sám sebou a stará se pouze o sebe. Tělo i duše těchto lidí postrádají přijetí sebe sama. Nejsou schopni vyjít ze sebe a podívat se na věci z vnějšku. Přirozenou narcistickou fází procházíme v pubertě a v adolescenci.

Neuróza

Duševní porucha způsobená vnějšími faktory, např. okolnostmi v minulosti člověka a jeho prostředím, projevující se duševními a tělesnými symptomy.

Falické symboly

Symboly vztyčeného mužského pohlavního orgánu jako znamení plodnosti a někdy moci (uctívání Baala).

Život v Boží přítomnosti (Practicing the Presence of God)

Tento pojem, který převzala Leanne Payneová z mystické tradice (bratr Lorenz), stojí v centru jejího terapeutického nasazení. Znamená to cvičení se v celoživotním vcházení do Boží přítomnosti. Při něm se člověk vnitřně zcela vědomě staví před Boha (plně si uvědomuje, že Bůh je zde přítomen), vztahuje k němu celou svoji bytost, vylévá před ním své nejhlubší nitro a naslouchá jeho slovům. Tím se dostává, obrazně řečeno, do správného postavení a opouští své „zakřivení“, nebo také horizontální fixaci na ostatní stvoření, ve kterém až dosud hledal svoji identitu. Tu nachází pouze v naslouchání Bohu. Když to činí, současně „praktikuje přítomnost svého skutečného „Já“, jak je od Boha stvořeno; obléká tak, novozákonně řečeno, nového člověka, stává se novým stvořením. Tomu odpovídá, že člověk může také „praktikovat přítomnost starého, falešného Já“, kdy dává prostor falešnému obrazu sebe sama, když naslouchá falešným hlasům svého nemocného nitra nebo zvenčí a upevňuje se tím ve své falešné identitě, která je protikladem jeho identity stvořené a darované Bohem. To vede k pokračující fragmentaci a spoutanosti vlastního lidství.

V Písmu se často uvádí, že Bůh a Ježíš zaslubují, že budou stále s námi a že můžeme žít v realitě tohoto zaslíbení. David píše o tom, jak „praktikoval“ Boží přítomnost. V Žalmu 16,8 čteme: Hospodina stále před očmi si stavím, je mi po pravici. Stejně jako David můžeme zaměřit svou pozornost k Bohu („vyladit se na Něj“), mluvit s Ním, být s Ním, očekávat na Něj a naslouchat Mu. V naslouchání Bohu a objevování jeho pravdy o tom, kdo jsme, nalzáme svou skutečnou identitu v Ném.

Resymbolizovat

Znamená nahrazení starých a nesprávných symbolů (nebo představ) v nás správnými představami a symboly. Např. nalézt pravdivý a zdravý obraz otcovství v našem společenství s Bohem Otcem.

Sebeuvědomění (self-consciousness)

Nejde o sebevědomí, sebepojetí v běžném slova smyslu, nýbrž o negativní, egocentrické zahledění do sebe, „hledění jen na sebe sama“, orientování se na sebe sama, často překládané jako sebestřednost. Je zde však kladen důraz na proces vědomí. Pozitivní protiklad tvoří „God consciousness“, vědomí Boha, orientace na Boha.

Vědomí bytí (sense of being) (prožívání vlastní existence a radost, že jsem)

Je jeden z klíčových pojmů Leanne Payneové, který zahrnuje několik významů. Sahá od „bytí“, případně „existence“ ve filosofickém smyslu, kterého si je člověk v hloubce své bytosti také vědom, až k psychologickému pocitu oprávnění vlastní existence - práva na existenci. Je-li tento pocit bytí intaktní, vede k základnímu sebepřijetí, v případě poškození vznikají základní problémy s vlastním Já. Viděno z pohledu vývojové psychologie se zakládá v raném dětství skrze vztah rodičů a především matky a projevuje se hlubokým vnitřním pokojem, pocitem, že jsem v pořádku. Protikladem je „pocit prázdnoty“, „pocit nebytí“ (sense of non being). Absence pocitu bytí má za následek těžké poškození osoby, které často pochází z nedostatku mateřské lásky v raném dětství.

Také Bůh může do nás vložit pocit bytí, když u něj spočineme jako u zdroje bytí. Získáme pak základní hluboké vědomí, že jsme vzácní a milovaní.

Sex a gender

Pohlaví: biologická kvalita mužství a ženství

Gender: transcendentní charakteristiky maskulinity (schopnost se rozhodovat, iniciativa, tvoření a formování) a femininity (schopnost reagovat, přijímat a pečovat).

Substituce

Když se modlíme za to, abychom převzali do sebe nebo na sebe bolest, nemoc, strach nebo smutek někoho jiného. Pokoušíme se tak být jeho spasitelem, místo toho, abychom hledali pomoc u Spasitele.

Zmatení symbolů

Srdce (případně nevědomí) obsahuje obrazy nebo symboly reality (jako je otec, matka, mužství, ženství, rodina, Bůh, apod.) Tyto symboly jsou porušené v důsledku negativních nebo traumatických zkušeností. V tomto případě mluvíme o zmatení symbolů. Nejčastějším a nejzávažnějším příkladem je vzniklý převrácený obraz otce, který se u mnohých vynoří, když se mluví o Bohu jako otci. Porušení symbolů mužství a ženství má hluboký dopad v pohlavní identitě, leží např. v základech homosexuality.

Falešné Já

Stará přirozenost / starý člověk. Já, které je stále nezralé, neustále hledá své potvrzení a uznání (u svých rodičů nebo druhých lidí.) a které je i nadále formováno hlasy minulosti, světa a těla.

Skutečné Já

Nový člověk/nová přirozenost (podle Bible). Člověk, který je smířen s Bohem ve všech oblastech své, Bohem stvořené osobnosti. Člověk, který přijímá sám sebe v pravdě.

Skutečný střed/centrum

Místo v nás, kde Bůh žije a mluví k nám, skrze které mluví a jedná skrze nás.

Opravdová představivost/imaginace

„Co to je představivost? Pro většinu z nás je to nejasný pojem. Slovník ji definuje jako 'vytváření duševního obrazu či ideje, něčeho, co není vnímáno smysly'. Podle další definice se toto slovo používá k označení samotné imaginativní kapacity, která tyto obrazy a ideje vytváří. Třetím významem je 'schopnost mysli vytvářet ideje neodvozené od vnějších objektů (tvůrčí představivost). Tato schopnost se netýká pouhé fantazie, ale především tvůrčí či poetické geniality, schopnosti 'vytvářet nové a originální intelektuální představy'“ (Skutečný a přítomný, s. 96).

Opravdová představivost je schopnost lidského srdce vnímat neviditelnou skutečnost; intuice skutečného v oblasti přirozeného, nadpřirozeného, a také na té nejvyšší rovině v oblasti reality Boha, který se zjevil v Ježíši Kristu.

„K tomu, aby se intuitivní mysl nenechala svést na scestí, musí být rozumná, vědomá mysl plně informována a rozvinuta a v obou 'myslích' - jinými slovy v duši – musí přebývat Duch svatý, mít je pod kontrolou a osvětlovat je.“ (tamtéž, s. 117)

Přenos

Obranný mechanismus, kdy neuzdravené emoce a vzpomínky jsou promítány na druhé lidi, především na ty, kteří představují rodičovské nebo jiné autority. Při tom se dostávají dlouho nevědomé vzpomínky a pocity do vědomí. Iluzorní způsob výkladu „přítomných“ vztahů umožňuje udržovat od nich odstup, a tak chrání před novou bolestí, ale skutečné problémy z minulých vztahů se tím nemohou vyřešit.

Ctnost

Morální kvalita nebo znamenitost. Víra, naděje, láska, moudrost, spravedlnost, mírnost, odvaha, trpělivost, pravdivost, loajálnost, pořádnost, vděčnost, soustředěnost, tichost, sebezpřijetí.

Vizualizovat

Přijímat obrazy (představy), které nám dává Bůh tehdy, když se díváme “očima našeho srdce“ (Ef.1,18).

Celistvost v Kristu (Wholeness in Christ)

Je to anglický pojem, který se různě překládá podle kontextu; u Leanne Payneové má různé aspekty. Může znamenat celek, celistvost. “Zdravý“ člověk má všechny části a oblasti své osobnosti (Bohem stvořené) integrovány, stal se celistvým v Kristu. V psychologickém smyslu jde o zralou osobnost.

Skutečnost (the Real, Reality)

Skutečnost ve velmi hlubokém smyslu. Vše, co je stvořené Bohem, je pravé, reálné – předmětné a skutečné, a proto v konečném důsledku není subjektivně manipulovatelné, ačkoli se člověk o to stále pokouší (tím, že si svoji vlastní subjektivní skutečnost sám vytváří) a tak ztroskotá s celým svým životem.

V tomto smyslu nedisponovatelné předcházející skutečnosti, je také Bůh skutečný; od něho odvozuje veškerá skutečnost své bytí. Tyto rozličné roviny „skutečnosti“ mohou být „viděny“, případně „poznávány“ různými způsoby, především formou symbolů.